

Framställning till riksdagen 2019/20:RB2

Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition 2019 med mera

Sammanfattning

I fullmäktiges verksamhetsberättelse för 2019 redovisas övergripande vilka ärenden som behandlades vid fullmäktiges sammanträden (14 tillfällen inklusive två per capsulam) under året och vilken information som fullmäktige då fick. Verksamhetsberättelsen beskriver även hur fullmäktige har bedrivit sin kontrollerande funktion.

Enligt 10 kap. 3 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank ska riksbanksfullmäktige lämna förslag till riksdagen och Riksrevisionen om hur Riksbankens vinst ska disponeras.

Fullmäktige tillämpar sedan flera år en vinstutdelningsprincip som i korthet innebär att 80 procent av Riksbankens genomsnittliga resultat för de senaste fem åren ska levereras till statskassan. Resultatet beräknas exklusive valutakurs- och guldvärdeeffekter men inklusive de prisseffekter som redovisas på värderegleringskontot i balansräkningen. För 2019 föreslår fullmäktige en inleverans om 5 300 miljoner kronor.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut	3
Förslag till vinstdisposition för 2019	4
Fullmäktiges verksamhetsberättelse	6
<i>Bilaga</i>	
Beräkning av Riksbankens vinstdisposition 2019.....	10

Förslag till riksdagsbeslut

Riksbankens resultat för 2019 uppgår till 25 651 miljoner kronor. Fullmäktige föreslår att riksdagen fastställer följande förslag till disposition av Riksbankens vinst för räkenskapsåret 2019:

- 5 300 miljoner kronor levereras in till statskassan.
- 16 184 miljoner kronor förs till Riksbankens dispositionsfond.
- 4 167 miljoner kronor förs till Riksbankens resultatutjämningsfond.

Fullmäktige föreslår även att inleveransen görs senast en vecka efter riksdagens beslut, lämpligen i samband med att Riksbanken genomför den veckovisa öppna marknadsoperationen.

Stockholm den 14 februari 2020

På fullmäktiges vägnar

SUSANNE EBERSTEIN

/Maria Svalfors

Susanne Eberstein (ordförande), Michael Lundholm (vice ordförande), Hans Hoff, Hans Birger Ekström, Bo Broman, Marie Granlund, Peter Helander, Ali Esbati, Chris Heister, Mikael Eskilandersson och Agneta Gille.

Eva Julin och Henrik Gardholm har varit föredragande.

Förslag till vinstdisposition för 2019

I anslutning till sin behandling av Riksbankens förvaltning för 2018 (bet. 2018/19:FiU23) godkände riksdagen fullmäktiges förslag att basera vinstdispositionen för året på 1988 års vinstutdelningsprincip med de kompletteringar av principen som har genomförts sedan dess. Principen innebär i korthet att 80 procent av det genomsnittliga resultatet för de senaste fem åren ska levereras in till statskassan. Resultatet beräknas exklusive valutakurs- och guldvärdeeffekter men inklusive de priseffekter som redovisas på värde regleringskontot i balansräkningen. Valutakurs- och guldvärdeeffekterna samt, i normalfallet, 10 procent av det justerade genomsnittliga resultatet ska föras till eller från dispositionsfonden. Det belopp som återstår efter detta förs till eller från resultatutjämningsfonden. För 2019 tillämpar fullmäktige samma beräkningsgrund.

Fullmäktige har fått en redovisning för räkenskapsåret 2019 från direktionen (i enlighet med 10 kap. 3 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank). Fullmäktige konstaterar att Riksbanken redovisar en vinst för 2019 på 25 651 miljoner kronor. I enlighet med 1988 års vinstutdelningsprincip och kompletteringarna av denna görs följande justeringar av resultatet när det inleveransgrundande resultatet beräknas:

- Det redovisade resultatet har påverkats positivt av en valutakursvinst om 15 516 miljoner kronor. Denna vinst exkluderas vid beräkningen.
- Det redovisade resultatet har inte påverkats av någon guldvärdeeffekt och därför görs heller ingen justering för någon sådan effekt.
- En prisvinst om 8 252 miljoner kronor har bokförts som en priseffektökning på värde regleringskontot i balansräkningen. Fullmäktige har inkluderat denna vinst vid beräkningen av vinstdispositionen.

Fullmäktige föreslår enligt redovisningen nedan en inleverans till statskassan om 5 300 miljoner kronor.

Valutakursvinsten förs till dispositionsfonden. Dit förs även 10 procent av det genomsnittliga justerade resultatet. Eftersom den föreslagna inleveransen och överföringen till dispositionsfonden är lägre än årets redovisade resultat föreslår fullmäktige att resterande 4 167 miljoner kronor förs till resultatutjämningsfonden. Beräkningsunderlaget för förslaget till vinstdisposition framgår av bilagan.

Riksrevisionen har i samband med den årliga granskningen av Riksbankens årsredovisning också granskat förslaget till vinstdisposition även om Riksrevisionen inte har någon skyldighet att uttala sig om förslaget i sig. Riksrevisionen har inte noterat några avvikelser från den använda vinstutdelningsprincipen.

Resultatet för 2019 uppgår till 25 651 miljoner kronor. Fullmäktige beslutade den 14 februari 2020 att lämna följande förslag till disposition av Riksbankens vinst:

- 5 300 miljoner kronor levereras in till statskassan.
- 16 184 miljoner kronor förs till Riksbankens dispositionsfond.
- 4 167 miljoner kronor förs till Riksbankens resultatutjämningsfond.

Fullmäktige föreslår även att inleveransen görs senast en vecka efter riksdagens beslut, lämpligen i samband med att Riksbanken genomför den veckovisa öppna marknadsoperationen.

Fullmäktiges verksamhetsberättelse

Riksbanksfullmäktige har elva ledamöter och lika många suppleanter. Ledamöter och suppleanter utses av riksdagen efter allmänna val för en mandatperiod på fyra år. Fullmäktige väljer inom sig ordförande och vice ordförande.

Fullmäktige bestod under året av följande ledamöter: Susanne Eberstein (ordförande), Michael Lundholm (vice ordförande), Hans Hoff, Hans Birger Ekström, Bo Broman, Marie Granlund, Peter Helander, Ali Esbati, Chris Heister, Mikael Eskilandersson och Caroline Helmersson Olsson. Suppleanter under året var Agneta Gille, Jonas Jacobsson Gjörtler, Thomas Strand, Sofia Fölster, Josef Fransson, Mathias Tegnér, Roger Tiefensee, ClasGöran Carlsson, Maria Plass (från och med den 30 januari 2019), Sammy Almedal och Agneta Börjesson.

Fullmäktiges uppgifter

Fullmäktige utser ledamöterna i Riksbankens direktion och beslutar om deras löne- och anställningsvillkor. Fullmäktige fastställer Riksbankens arbetsordning där Riksbankens övergripande organisation samt lednings- och beslutsfrågor regleras. Fullmäktige beslutar också om utformningen av sedlar och mynt.

Vidare lämnar fullmäktige förslag till riksdagen om hur Riksbankens resultat ska disponeras och yttrar sig till riksdagen i fråga om direktionsledamöternas ansvarsfrihet.

Fullmäktige har dessutom, enligt förarbetena till ändringar i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank, till uppgift att följa och kontrollera hur Riksbanken bedriver sin verksamhet och hur direktionsledamöterna leder verksamheten. Fullmäktige utövar sin kontroll bland annat genom att fullmäktiges ordförande och vice ordförande är närvarande vid direktionens sammanträden. Ordföranden och vice ordföranden har också rätt att yttra sig under dessa sammanträden, men de har inte förslags- eller rösträtt. Fullmäktige har även en revisionsfunktion vars arbete utförs av externa konsulter.

Fullmäktige lämnar remissyttranden inom sitt verksamhetsområde, och direktionen samråder med fullmäktige om framställningar och formella skrivelser med förslag till riksdagen och regeringen som avser ändringar i författningar eller andra åtgärder från statens sida.

Ordföranden och vice ordföranden gör en redovisning av fullmäktiges arbete inför riksdagens finansutskott. Detta sker vanligtvis två gånger om året.

Fullmäktiges verksamhet under 2019

Fullmäktige sammanträdde vid tolv tillfällen under året och fattade dessutom beslut per capsulam vid två tillfällen.

Den 1 mars beslutade fullmäktige att förlänga mandatet för Cecilia Skingsley som vice riksbankschef med en mandatperiod på sex år från och med den 22 maj 2019.

Vid sitt sammanträde den 30 augusti 2019 beslutade fullmäktige att på hennes egen begäran entlediga Kerstin af Jochnick från hennes anställning som direktionsledamot då hon utsetts till en av ECB:s representanter i ECB:s tillsynsnämnd, även kallad styrelsen för ECB:s banktillsyn. Hennes anställning upphörde den 1 oktober 2019, och fullmäktige medgav att hon tillträdde sin nya befattning utan iakttagande av karenstid.

Vid sitt sammanträde den 8 november 2019 beslutade fullmäktige att utse Anna Breman till vice riksbankschef från och med den 1 december 2019 med en mandatperiod på sex år. Fullmäktige beslutade vid samma sammanträde att utse Cecilia Skingsley till förste vice riksbankschef från och med den 8 november 2019 till dess hennes mandatperiod löper ut den 22 maj 2025.

Fullmäktige beslutade under året om direktionsledamöternas anställningsvillkor och tog även ställning till deras sidouppdrag.

Framställningar till riksdagen

Fullmäktige beslutade den 23 april 2019 att de inte hade någon invändning mot att direktionen skickade en framställning till riksdagen om statens roll på betalningsmarknaden.

Den 10 maj 2019 samrådde direktionen med fullmäktige om en framställning till riksdagen om statistik över hushållens tillgångar och skulder. Fullmäktige beslutade att de inte hade någon invändning mot att direktionen skickade framställningen till riksdagen.

Sedlar och mynt

Fullmäktige fick under året löpande information om installation av nya sedelräkningsmaskiner och om arbetet med inlösen av ogiltiga sedlar. Vidare fick fullmäktige en rapport om försäljning och återvinning av skrotmynt från utbytet av myntserien 2016–2017.

Uppföljning av direktionens arbete

Fullmäktige utövade en del av sin kontrollerande funktion genom att fullmäktiges ordförande och vice ordförande följde direktionens arbete under året, bland annat genom att utnyttja sin rätt att närvara vid direktionens sammanträden och informella möten.

Fullmäktige granskade även direktionen genom sin revisionsfunktion. Transcendent Group AB innehade uppdraget för fullmäktiges räkning till och med den 31 mars 2019. Fullmäktige fastställer årligen en plan för revisionsfunktionens arbete. Under året rapporterade Transcendent Group sin gransk-

ning av styrningen av informationssäkerhet. Denna granskning gav inte anledning till några förslag till åtgärder. Under året gjordes en upphandling av ny konsult för uppdraget och KPMG AB fick den 1 augusti 2019 uppdraget som fullmäktiges revisionsfunktion. Deras första granskning avser direktionens utövande av tjänst samt efterlevnaden av arbetsordningen. Denna granskning rapporteras till fullmäktige i februari 2020.

Fullmäktige fick även information om Riksrevisionens årliga granskning av Riksbankens verksamhet. Riksrevisionen redovisar resultaten av sin granskning för fullmäktige både inför och i samband med fullmäktiges beslut om förslag till vinstdisposition. När Riksrevisionen har slutfört sin granskning får fullmäktige del av revisionsberättelsen.

Därutöver har ordföranden och vice ordföranden haft löpande kontakt med Riksbankens internrevision.

Direktionens ledamöter deltog vanligtvis i fullmäktiges sammanträden och redogjorde då regelbundet för viktigare beslut och händelser i Riksbankens verksamhet. De redogjorde exempelvis för den aktuella penningpolitiken och arbetet med att övervaka stabiliteten i det finansiella systemet. Direktionen informerade också om läget på de finansiella marknaderna, såväl i Sverige och Europa som globalt. Direktionen informerade även löpande om Riksbanksutredningen. Direktionen informerade likaså om uppföljningen av Riksbankens tilläggsbidrag till Nobelstiftelsen.

Fullmäktige fick information om direktionens beslut att inleda ett arbete för att kunna ansluta Riksbanken till ECB:s betalningsplattform TIPS liksom om projekt e-kronapiloten. Fullmäktige fick även information om direktionens beslut om förändringar i Riksbankens räntestyrningssystem.

Vidare fick fullmäktige löpande information om uppföljningen av budgeten och verksamhetsplanen, om uppföljningen av finansiella och operativa risker samt resultatet i kapitalförvaltningen och om utfallet i övrigt av verksamheten, information om den nya säkerhetsskyddslagen och om internrevisionens verksamhet.

Fullmäktige fick dessutom information om alla de remissyttranden som direktionen beslutade om under året.

Direktionen informerade löpande om viktiga internationella möten och om viktiga diskussioner inom olika internationella organ. Vidare fick fullmäktige information om Riksbankens åtaganden gentemot Internationella valutafonden (IMF).

Vid sitt sammanträde den 29 mars fick fullmäktige en slutrapport från Riksbankens jubileumsår 2018.

För att få kompletterande information deltog fullmäktige i temaluncher där direktionen gav fördjupad information i olika aktuella verksamhetsfrågor. De teman som behandlades var Riksbankens balansräkning, valutareservförvaltning och inleverans av Riksbankens vinst till staten, betalmarknadens utveckling inklusive frågor rörande RIX-TIPS och e-kronor, information om Riksbanksutredningen, införandet av ett reformerat styrsystem, penningpolitiken

och kronkursen samt förberedelser inför fullmäktiges besök i London januari 2020. I mars besökte fullmäktige kontanthanteringskontoret i Broby.

BILAGA

Beräkning av Riksbankens vinstdisposition 2019

1 Beräkning av Riksbankens inleverans till staten

Miljoner kronor

Justering av årets resultat

Årets resultat 2019	25 651
Avgår valutakursvinst	-15 516
Tillkommer prisvinst bokförd i balansräkningen	8 252
Justerat resultat 2019	18 387

Miljoner kronor

Beräkning av genomsnittligt justerat resultat

Justerat resultat 2015	-1 588
Justerat resultat 2016	8 851
Justerat resultat 2017	1 272
Justerat resultat 2018	6 460
Justerat resultat 2019	18 387
Summa justerat resultat för de senaste fem åren	33 382
Genomsnittligt justerat resultat för de senaste fem åren	6 676

Miljoner kronor

Beräkning av inleveransbeloppet

80 % av det genomsnittliga justerade resultatet	5 341
Avrundning till hundratal miljoner kronor	-41
Inleverans 2019	5 300

2 Beräkning av överföringen till Riksbankens dispositionsfond

Miljoner kronor

Till Riksbankens dispositionsfond förs

Valutakursvinst	15 516
10 % av det genomsnittliga justerade resultatet	668
Summa	16 184

3 Beräkning av överföringen till Riksbankens resultatutjämningsfond*Miljoner kronor*

Till Riksbankens resultatutjämningsfond förs	
10 % av det genomsnittliga justerade resultatet	667
Prisvinst bokförd i balansräkningen	-8 252
Avrundning inleverans	41
Justerat resultat minskat med genomsnittligt resultat	11 711
Summa	4 167
